

Cicles
Formatius

La nova Formació Professional i els títols de Cicles Formatius

SUMARI

- 02 Resultats d'aprenentatge i competències professionals
- 03 Marc europeu de qualificacions per a l'aprenentatge permanent: un quadre general
- 06 Els pilars normatius de la reforma de la Formació Professional
- 08 Estructura dels ensenyaments de Formació Professional
- 10 L'ordenació de la Formació Professional
- 12 La reforma dels títols de Cicles Formatius
- 13 Estructura dels nous títols de Grau mitjà i Grau superior
- 16 Dades estadístiques de la Formació Professional

1

Resultats d'aprenentatge i competències professionals

Els nous títols de Formació Professional tenen com a referent professional les qualificacions i unitats de competència del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals.

Tots els títols s'han d'ajustar al desenvolupament del procés tecnològic del camp professional al qual aquest dona resposta.

En virtut del procés tecnològic i dels vuit àmbits de competència que marca la Unió Europea, es defineixen per a cada títol les competències professionals, personals i socials a les quals aquest ha de donar resposta.

Resultats d'aprenentatge:

«expressió del que una persona sap, comprèn i és capaç de fer en culminar un procés d'aprenentatge; es defineix en termes de coneixements, destreses i competència.»

Font: *Marc europeu de qualificacions per a l'aprenentatge permanent*

Marc europeu de qualificacions per a l'aprenentatge permanent

EQF, *European Qualifications framework*, 2008

El **Marc europeu de qualificacions per a l'aprenentatge permanent** és un sistema europeu comú de referència que relaciona els diferents marcs i sistemes nacionals de qualificacions entre si. En la pràctica, funciona com un mecanisme de traducció que permetrà interpretar amb més facilitat les qualificacions (titulacions). Això ajuda les persones en procés d'aprenentatge i els treballadors que es vulguin traslladar a un altre país.

El **Marc europeu de qualificacions per a l'aprenentatge permanent** utilitza vuit nivells de referència basats en resultats d'aprenentatge (definitos en termes de coneixements, destreses i competència). El **Marc europeu de qualificacions per a l'aprenentatge permanent**, en lloc de centrar-se en les dades bàsiques (durada de l'aprenentatge, tipus d'institució), es basa en el que el titular d'una determinada qualificació (titulació) realment sap fer i pot fer. Els resultats de l'aprenentatge:

- ▶ permeten una millor relació entre les necessitats del mercat de treball (pel que fa a coneixements, destreses i competència) i els serveis d'educació i formació;
- ▶ faciliten la convalidació de l'aprenentatge no formal i informal;
- ▶ faciliten la transferència i utilització de les qualificacions (titulacions) entre diferents països i diferents sistemes d'educació i formació.

A més, reconeix que, atesa la diversitat dels sistemes d'educació europeus, les comparacions basades en dades bàsiques, com la durada dels estudis, no són viables.

Més informació en: ec.europa.eu/eqf

El Marc europeu de qualificacions (MEQ) per a l'aprenentatge permanent		CONEIXEMENTS	DESTRESES	COMPETÈNCIA
		En el MEQ, els coneixements es descriuen com a teòrics i/o fàctics.	En el MEQ, les destreses es descriuen com a cognitives (ús del pensament lògic, intuïtiu i creatiu) i pràctiques (basades en la destresa manual i en l'ús de mètodes, materials, eines i instruments).	En el MEQ, la competència es descriu en termes de responsabilitat i autonomia.
NIVELL 1	Resultats d'aprenentatge corresponents al nivell 1:	▶ coneixements generals bàsics	▶ destreses bàsiques necessàries per efectuar tasques simples	▶ treball o estudi sota supervisió directa en un context estructurat
NIVELL 2	Resultats d'aprenentatge corresponents al nivell 2:	▶ coneixements fàctics bàsics en un camp de treball o estudi concret	▶ destreses cognitives i pràctiques bàsiques necessàries per utilitzar informació útil per efectuar tasques i resoldre problemes corrents amb l'ajuda de regles i eines simples	▶ treball o estudi sota supervisió amb un cert grau d'autonomia
NIVELL 3	Resultats d'aprenentatge corresponents al nivell 3:	▶ coneixement de fets, principis, processos i conceptes generals en un camp de treball o estudi concret	▶ gamma de destreses cognitives i pràctiques necessàries per efectuar tasques i resoldre problemes seleccionant i aplicant mètodes, eines, materials i informació bàsica	▶ assumpció de responsabilitats pel que fa a la realització de tasques en activitats de treball o estudi ▶ adaptació del comportament propi a les circumstàncies per resoldre problemes
NIVELL 4	Resultats d'aprenentatge corresponents al nivell 4:	▶ coneixements fàctics i teòrics en contextos amplis en un camp de treball o estudi concret	▶ gamma de destreses cognitives i pràctiques necessàries per trobar solucions a problemes específics en un camp de treball o estudi concret	▶ exercici d'autogestió d'acord amb consignes definides en contextos de treball o estudi generalment previsibles o susceptibles de canviar ▶ supervisió del treball rutinari d'altres persones, assumint certes responsabilitats pel que fa a l'avaluació i la millora d'activitats de treball o estudi

Cadascun dels vuit nivells es defineix mitjançant un conjunt de descriptors que indiquen els resultats de l'aprenentatge pertinents per a una qualificació d'aquest nivell sigui quin sigui el sistema de qualificacions.

NOTA

Els Cicles Formatius de Grau mitjà es classifiquen en el nivell 2.

Els Cicles Formatius de Grau superior es classifiquen en el nivell 3.

NIVELL 5*	Resultats d'aprenentatge corresponents al nivell 5:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ amplis coneixements especialitzats, fàctics i teòrics, en un camp de treball o estudi concret, sent conscient dels límits d'aquests coneixements 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ gamma completa de destreses cognitives i pràctiques necessàries per trobar solucions creatives a problemes abstractes 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ tasques de gestió i supervisió en contextos d'activitats de treball o estudi en què es poden produir canvis imprevisibles ▶ revisió i desenvolupament del rendiment propi i aliè
NIVELL 6**	Resultats d'aprenentatge corresponents al nivell 6:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ coneixements avançats en un camp de treball o estudi que requereixi una comprensió crítica de teories i principis 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ destreses avançades que acreditin el domini i els dots d'innovació necessaris per resoldre problemes complexos i imprevisibles en un camp especialitzat de treball o estudi 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ gestió d'activitats o projectes tècnics o professionals complexos, assumint responsabilitats en la presa de decisions en contextos de treball o estudi imprevisibles ▶ assumpció de responsabilitats quant a la gestió del desenvolupament professional de particulars o de grups
NIVELL 7***	Resultats d'aprenentatge corresponents al nivell 7:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ coneixements altament especialitzats, alguns d'ells a l'avantguarda en un camp de treball o estudi concret, que estableixen les bases d'un pensament o investigació originals ▶ consciència crítica de qüestions de coneixement en un camp concret i en el punt d'articulació entre diversos camps 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ destreses especialitzades per resoldre problemes en matèria d'investigació o innovació, amb vista al desenvolupament de nous coneixements i procediments, i a la integració dels coneixements en diversos camps 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ gestió i transformació de contextos de treball o estudi complexos, imprevisibles i que requereixen nous plantejaments estratègics ▶ assumpció de responsabilitats quant al desenvolupament de coneixements i/o pràctiques professionals i a la revisió del rendiment estratègic d'equips
NIVELL 8****	Resultats d'aprenentatge corresponents al nivell 8:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ coneixements en la frontera més avançada d'un camp de treball o estudi concret i en el punt d'articulació entre diversos camps 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ destreses i tècniques més avançades i especialitzades, en particular en matèria de síntesi i avaluació, necessàries per resoldre problemes crítics en la investigació i/o la innovació, i per ampliar i redefinir coneixements o pràctiques professionals existents 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ autoritat, innovació, autonomia, integritat acadèmica i professional i compromís continu substancials i acreditats respecte al desenvolupament de noves idees o processos en l'avantguarda de contextos de treball o d'estudi, incloent-hi la investigació.

Compatibilitat amb el Marc de qualificacions de l'espai europeu d'educació superior

El Marc de qualificacions de l'espai europeu d'educació superior preveu descriptors per als cicles d'ensenyament. Cada descriptor de cicle ofereix una declaració genèrica de les expectatives en matèria de realitzacions i habilitats habitualment associades amb les qualificacions que representen la finalitat d'aquest cicle.

* El descriptor per al cicle curt de l'educació superior (dins el primer cicle o vinculat a aquest), elaborat en el context de la iniciativa conjunta a favor de la qualitat en el marc del procés de Bolonya, correspon als resultats de l'aprenentatge del nivell 5 del MEQ.

** El descriptor per al primer cicle del Marc de qualificacions de l'espai europeu d'educació superior acordat pels ministres responsables de l'educació superior, en la reunió que va tenir lloc a

Bergen el maig de 2005 en el marc general del procés de Bolonya, correspon als resultats de l'aprenentatge del nivell 6 del MEQ.

*** El descriptor per al segon cicle del Marc de qualificacions de l'espai europeu d'educació superior acordat pels ministres responsables de l'educació superior, en la reunió que va tenir lloc a Bergen el maig de 2005 en el marc general del procés de Bolonya, correspon als resultats de l'aprenentatge del nivell 7 del MEQ.

**** El descriptor per al tercer cicle del Marc de qualificacions de l'espai europeu d'educació superior acordat pels ministres responsables de l'educació superior, en la reunió que va tenir lloc a Bergen el maig de 2005 en el marc general del procés de Bolonya, correspon als resultats de l'aprenentatge del nivell 8 del MEQ.

Les bases normatives de la reforma de la Formació Professional

La Formació Professional comprèn el conjunt d'accions formatives que capaciten per a l'exercici qualificat de les diverses professions, l'accés a l'ocupació i la participació activa en la vida social, cultural i econòmica. Les bases normatives de la reforma són tres:

Llei de les Qualificacions professionals i de la Formació Professional (2002)

El Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional està format pels següents instruments i accions:

- a) El Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals, que ordenarà les identificades en el sistema productiu en funció de les competències apropiades per a l'exercici professional que siguin susceptibles de reconeixement i acreditació.

El Catàleg, que inclourà el contingut de la formació professional associada a cada qualificació, tindrà una estructura modular.

- b) Un procediment de reconeixement, avaluació, acreditació i registre de les qualificacions professionals.
- c) La informació i l'orientació en matèria de Formació Professional i ocupació.
- d) L'avaluació i millora de la qualitat del Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional que proporcioni la informació oportuna sobre el funcionament d'aquest i sobre la seva adequació a les necessitats formatives individuals i a les del sistema productiu.

Llei orgànica d'educació (2006)

En el preàmbul de la Llei s'assenyalen els principis i les finalitats de l'activitat educativa en la LOE.

Respecte a la Formació Professional, l'article 31 estableix que:

1. La Formació Professional comprèn el conjunt d'accions formatives que capaciten per a l'exercici qualificat de les diverses professions, l'accés a l'ocupació i la participació activa en la vida social, cultural i econòmica. Inclou els ensenyaments propis de la formació professional inicial, les accions d'inserció i reinserció laboral dels treballadors, i també els orientats a la formació contínua en les empreses, que permetin l'adquisició i actualització permanent de les competències

professionals. La regulació que conté aquesta Llei es refereix a la formació professional inicial que forma part del sistema educatiu.

2. La Formació Professional, en el sistema educatiu, té per finalitat preparar els alumnes i les alumnes per a l'activitat en un camp professional i facilitar la seva adaptació a les modificacions laborals que es poden produir al llarg de la seva vida, i també contribuir al seu desenvolupament personal i a l'exercici d'una ciutadania democràtica.
3. La Formació Professional en el sistema educatiu comprèn un conjunt de Cicles Formatius amb una organització modular, de durada variable i continguts teoricopràctics adequats als diversos camps professionals.
4. Els Cicles Formatius seran de Grau mitjà i de Grau superior, estaran referits al Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals i constituiran, respectivament, la formació professional de grau mitjà i la formació professional de grau superior. El currículum d'aquests ensenyaments s'ajustarà a les exigències derivades del Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional i al que estableix l'article 6.3 d'aquesta Llei.
5. Els estudis de Formació Professional regulats en aquesta Llei es podran impartir tant en els centres educatius que s'hi regulen com en els centres integrats i de referència nacional als quals es refereix l'article 11 de la Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les qualificacions i de la formació professional.
6. El Govern, amb la consulta prèvia a les comunitats autònomes, establirà les titulacions corresponents als estudis de Formació Professional i els aspectes bàsics del currículum de cadascuna d'elles.

Reial decret d'ordenació general de la Formació Professional (2006)

Finalitat de la formació professional en el sistema educatiu.

La formació professional en el sistema educatiu té per finalitat preparar els alumnes i les alumnes per a l'activitat en un camp professional i facilitar la seva adaptació a les modificacions laborals que es poden produir al llarg de la seva vida, i també contribuir al seu desenvolupament personal, a l'exercici d'una ciutadania democràtica i a l'aprenentatge permanent.

Objecte dels ensenyaments de Formació Professional.

- a) Desenvolupar la competència general corresponent a la qualificació o les qualificacions objecte dels estudis realitzats.
- b) Comprendre l'organització i les característiques del sector productiu corresponent, i també els mecanismes d'inserció professional; conèixer la legislació laboral i els drets i les obligacions que es deriven de les relacions laborals.
- c) Aprendre per ells mateixos i treballar en equip, i també formar-se en la prevenció de conflictes i en la resolució pacífica d'aquests conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social.
- d) Treballar en condicions de seguretat i salut, i prevenir els possibles riscos derivats del treball.
- e) Desenvolupar una identitat professional motivadora de futurs aprenentatges i adaptacions a l'evolució dels processos productius i al canvi social.
- f) Consolidar l'esperit emprenedor per a l'exercici d'activitats i iniciatives professionals.
- g) Aconseguir les competències relacionades amb les àrees prioritàries a què fa referència la Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les qualificacions i de la formació professional.
- h) Fer realitat la formació al llarg de la vida i utilitzar les oportunitats d'aprenentatge a través de les diferents vies formatives per mantenir-se actualitzat en els diferents àmbits: social, personal, cultural i laboral, d'acord amb les seves expectatives, necessitats i interessos.

Estructura dels ensenyaments de la Formació Professional

Condicions d'accés

- ▶ Cicles Formatius de Grau mitjà
  - Títol de graduat en ESO
  - Accés mitjançant prova (17 anys complerts l'any de realització de la prova)
- ▶ Cicles Formatius de Grau superior
  - Títol de batxiller
  - Accés mitjançant prova (19 anys complerts l'any de realització de la prova)

Per a qualsevol cicle, superada la prova d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys.

Proves d'accés a cicles de Grau mitjà

Es requereix tenir complerts 19 anys d'edat l'any en què es facin les proves.

La prova té **tres parts**: sociolingüística, matemàtica i científicotècnica. És comuna per a tots i permet accedir a qualsevol cicle de grau mitjà. Els continguts tenen com a referència els objectius generals i els currículums oficials de l'ESO.

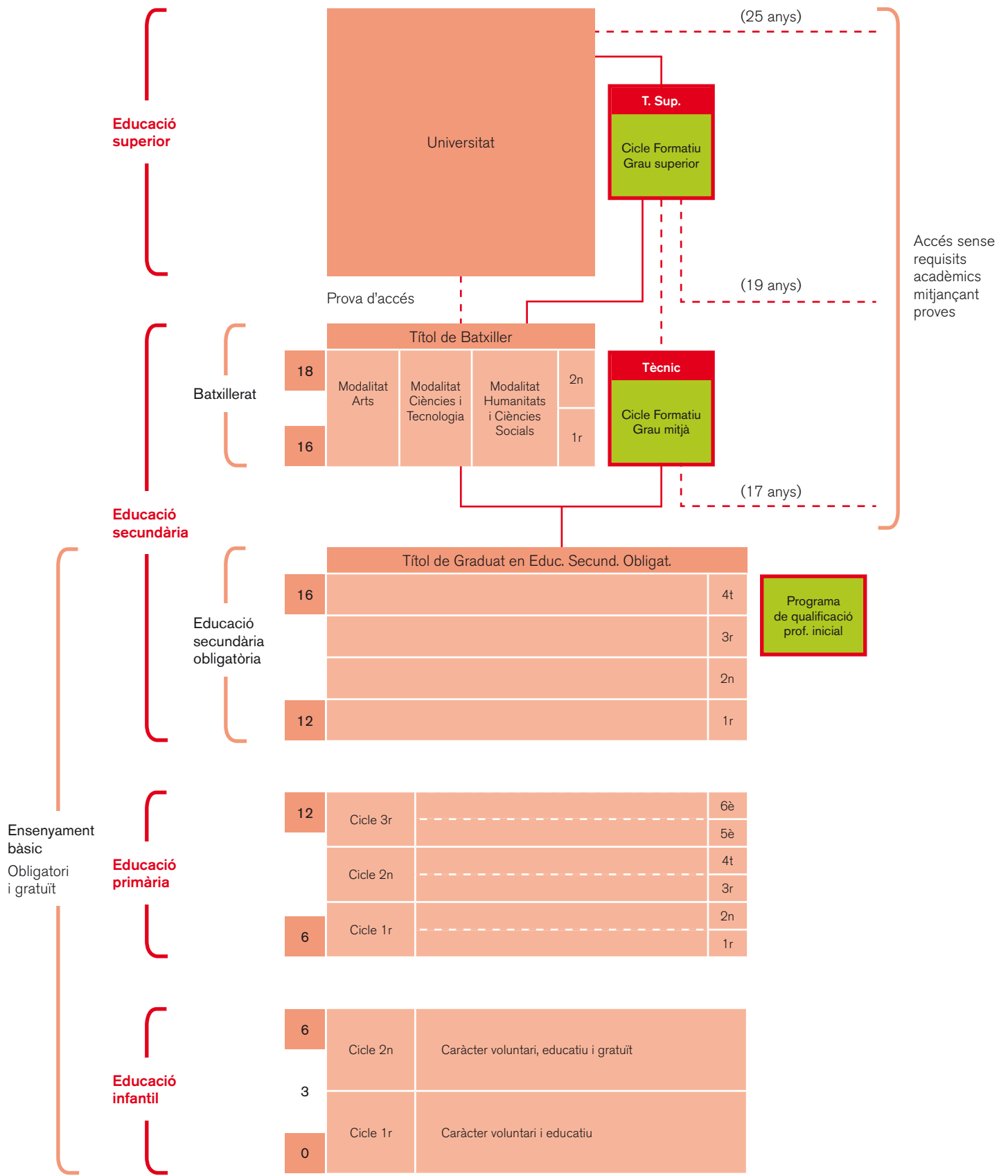
Es podran tenir en compte exempcions d'alguna part de la prova per als que:

- ▶ hagin superat un **Cicle Formatiu de Grau mitjà**.
- ▶ estiguin en possessió d'un **certificat de professionalitat**.
- ▶ acreditin una determinada **experiència laboral** de com a mínim l'equivalent a un any, amb jornada completa, en el camp professional relacionat amb els estudis que es vulguin cursar.

Proves lliures per a l'obtenció dels títols

- ▶ Requisits d'edat:
  - 18 anys per obtenir el títol de tècnic.
  - 20 anys per obtenir el títol de tècnic superior.
- ▶ Requisits acadèmics
  - Graduat en ESO per al títol de tècnic.
  - Batxillerat per al títol de tècnic superior.

La prova tindrà **dues parts**: una part comuna (Llengua estrangera, Literatura i Matemàtiques) que té com a referència els currículums oficials de batxillerat i una part específica (matèries de cada cicle formatiu).

L'ordenació de la Formació Professional

Els títols de la Formació Professional

1. Els títols de la Formació Professional en el sistema educatiu són el de Tècnic i el de Tècnic superior.
2. Els títols són un instrument per acreditar les qualificacions i competències pròpies de cadascun d'ells i assegurar un nivell de formació, incloent-hi competències professionals, personals i socials per afavorir la competitivitat, l'ocupabilitat i la cohesió social.
3. Els títols de Tècnic i Tècnic superior quedaran agrupats inicialment en les vint-i-sis famílies professionals.

- Agrària
- Activitats físiques i esportives
- Administració i gestió
- Arts gràfiques
- Arts i artesanies
- Comerç i màrqueting
- Edificació i obra civil
- Electricitat i electrònica
- Energia i aigua
- Fabricació mecànica
- Hostaleria i turisme
- Imatge i so
- Imatge personal
- Indústries alimentàries
- Indústries extractives
- Informàtica i comunicacions
- Instal·lació i manteniment
- Fusta, moble i suro
- Maritimopesquera
- Química
- Sanitat
- Seguretat i medi ambient
- Serveis socioculturals i a la comunitat
- Tèxtil, confecció i pell
- Transport i manteniment
- Vidre i ceràmica

4. Els ensenyaments conduents als títols de Tècnic i Tècnic superior s'ordenaran en Cicles Formatius de Grau mitjà i de Grau superior, respectivament.
5. Els títols de Formació Professional s'ajustaran als principis següents:
  - a) Els títols respondran a les necessitats que demana el sistema productiu i als valors personals i socials per exercir una ciutadania democràtica.
  - b) El perfil professional estarà determinat per les qualificacions i, si escau, les unitats de competència del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals que s'hi incloguin.
  - c) La polivalència i l'especialització dels títols mantindran un equilibri que estarà determinat per les característiques de la família professional. La polivalència permetrà augmentar l'ocupabilitat i les possibilitats d'adaptació als canvis organitzatius i tecnològics. L'especialització haurà d'afavorir la productivitat, la competitivitat i la innovació.

Cicles Formatius de Grau mitjà i Grau superior

1. Els ensenyaments conduents a l'obtenció dels títols de Tècnic i de Tècnic superior s'ordenaran en cicles formatius de formació professional de grau mitjà i de grau superior, respectivament. Els ensenyaments de formació professional de grau mitjà formen part de l'educació secundària postobligatòria i els de formació professional de grau superior formen part de l'educació superior.
2. Els Cicles Formatius s'organitzaran en mòduls professionals de durada variable.
3. Els ensenyaments dels Cicles Formatius de Grau mitjà i de Grau superior inclouran, per a cada cicle formatiu, els objectius generals i els mòduls professionals que l'integren.
4. La superació d'un Cicle Formatiu requerirà l'avaluació positiva en tots els mòduls professionals que el componen.

La durada normal és de **2.000 hores** (2 cursos acadèmics)

La reforma dels títols de Cicles Formatius

La implantació de la majoria dels títols (cicles), que correspon a la comunitat amb decret propi, és prevista per als cursos 2009-2010, 2010-2011 i 2011-2012, encara que no hi hagi un calendari oficial d'implantació.

En les disposicions finals de cada títol es fixa l'any de la seva implantació.

La llista actualitzada dels nous títols aprovats pel Ministeri d'Educació i publicats en el BOE es pot consultar en la pàgina web:

www.mepsyd.es

- > Entrar en: [Educació](#)
- > Entrar en: [Formació Professional](#)
- > Entrar en: [Novetats](#)

Una vegada el Ministeri d'Educació hagi aprovat el títol, les comunitats autònomes aplicaran les càrregues horàries de cada mòdul professional.

7

Estructura dels nous títols de Grau mitjà i Grau superior

Identificació, perfil
professional i entorn
professional

a) Identificació del títol:

- Denominació.
- Nivell.
- Durada.
- Família professional.
- Referent europeu.

b) Perfil professional del títol:

- Competència general.
- Competències professionals, personals i socials.
- Relació de qualificacions i, si escau, unitats de competència del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals incloses en el títol.

c) L'entorn professional.

d) La perspectiva del títol en el sector o en els sectors.

Ensenyaments del Cicle Formatiu	Durada normal 2.000 hores (2 cursos)
Mòduls professionals <i>Es cursen al llarg dels dos anys de durada de cicle.</i>	<p>Estan constituïts per àrees de coneixement teoricopràctiques.</p> <p>Estan associats o no a unitats de competència del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals.</p> <p>Denominació, codi i crèdits ECTS (només Grau superior)</p> <p>Objectius: S'expressen en resultats d'aprenentatge. Aquests constitueixen els èxits que s'espera que els alumnes assoleixin i s'expressen en forma de competències contextualitzades.</p> <p>Criteris d'avaluació: Concreten els resultats d'aprenentatge, especificant els requeriments mínims i un nivell acceptable d'aquests.</p> <p>Continguts: S'expressen en procediments, conceptes i actituds.</p> <p>Durada: Hores mínimes a tot l'Estat en formació presencial (equivalència en crèdits en cicles de grau superior).</p> <p>Orientacions pedagògiques: Són orientacions de caràcter general per marcar en quines funcions i en quins processos se centra la formació del mòdul, indicant el tipus d'activitats més adequades per al seu desenvolupament.</p>
Formació i Orientació Laboral <i>Es cursa habitualment el primer any del cicle. La seva càrrega horària mínima és de 50 hores per als nous títols LOE.</i> <i>Les comunitats autònomes orienten la càrrega horària en aproximadament 90 h, amb un bloc de prevenció de riscos de com a mínim 45 h.</i>	<p>En aquest mòdul es pretén dotar l'alumne de:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Mecanismes que li permetin reconèixer i poder utilitzar les seves possibilitats d'inserció professional en el món productiu. ▶ Preparació per a l'aplicació de la <i>Llei de prevenció de riscos laborals</i> (obtenen el carnet de prevencionista bàsic). ▶ Eines per treballar en equip.
Empresa i Iniciativa Emprenedora <i>Es cursa habitualment el segon any del cicle; la seva càrrega horària mínima serà de 35 hores, però les comunitats autònomes s'orienten en aproximadament 65 hores, amb algunes excepcions.</i>	<p>En aquest mòdul es pretén dotar l'alumne de les eines que li permetin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Tenir o potenciar una actitud emprenedora, tal com indica el desenvolupament de les àrees prioritàries que estableix la Llei 5/2002. ▶ Aplicar eines útils per gestionar una petita empresa, en el seu sector professional. <p>Important. Els continguts d'aquest mòdul estan enfocats a les característiques pròpies de cada família professional o del sector o sectors productius.</p>

<p>Formació en Centres de Treball</p> <p><i>Es cursa habitualment el tercer i últim trimestres del segon i últim any del cicle; la seva càrrega horària mínima serà de 220 hores, i les comunitats autònomes que ja han desenvolupat els nous títols l'estan marcant en aproximadament 370/440 hores.</i></p>	<p>En aquest mòdul es pretén que l'alumne sigui capaç d'integrar-se activament en el sector professional al qual pertany.</p> <p>Sense caràcter laboral, no necessitaran cursar-lo els que acreditin una experiència laboral relacionada amb els estudis professionals respectius.</p> <p>La característica més rellevant d'aquesta formació és que es duu a terme en un àmbit productiu real (l'empresa), amb l'orientació i l'assessoria dels tutors del centre educatiu i del centre de treball.</p> <p>S'haurà de cursar una vegada assolida l'avaluació positiva en tots els mòduls professionals realitzats en el centre educatiu, o si més no en els principals.</p>
<p>Mòdul de projecte (només en Grau superior)</p>	<p>Està enunciat com la resta de mòduls, però sense continguts.</p> <p>En aquest mòdul es defineixen l'estructura i la seqüència que cal desenvolupar a l'hora d'enfrontar-se a un projecte.</p> <p>S'ha pretès allunyar-se de plantejar un projecte «tipus» que pugui ser reproduïble indefinidament, per la qual cosa no s'enuncien continguts.</p>

ANNEXOS

<p>Espais i equipaments</p>	<p>Els títols respectius concreten els espais i equipaments mínims necessaris que garanteixin la qualitat d'aquests ensenyaments, prenent com a referent un determinat nombre d'estudiants i les titulacions i especialitats del professorat, i les seves equivalències a efectes de docència.</p>
<p>Especialitats del professorat i titulacions equivalents</p>	<p>Per a la impartició dels mòduls, en cada títol s'estableixen:</p> <ol style="list-style-type: none"> A quines especialitats del professorat del sector públic se'ls atribueix, i les equivalències a efectes de docència i qualificació dels professors especialistes. Les titulacions requerides pels professors en els centres educatius, i els requisits necessaris per al professorat dels centres d'altres administracions diferents de les educatives.
<p>Convalidacions entre títols LOE i títols LOGSE</p>	<p>Tots els títols inclouen les convalidacions entre els mòduls professionals establerts en el títol aprovat a l'empara de la Llei orgànica 1/1990 (LOGSE) i els establerts en el títol aprovat a l'empara de la Llei orgànica 2/2006 (LOE).</p>
<p>Correspondència unitats de competència – mòduls professionals</p>	<p>Tots els títols inclouen la correspondència de les unitats de competència acreditades d'acord amb el que estableix l'article 8 de la Llei orgànica 5/2002, de les Qualificacions i de la Formació Professional, amb els mòduls professionals per a la seva convalidació.</p>

Dades estadístiques de la Formació Professional

(Dades i xifres. Curs escolar 2008-2009)

Alumnat total

Previsió del nombre d'alumnes en ensenyaments de règim general no universitaris per al curs 2008-2009

	Curs 2008-09	Curs 2007-08	Variació abs.	%
TOTAL	7.419.989	7.226.664	193.325	2,7%
E. infantil	1.765.719	1.639.741	125.978	7,7%
Primer cicle E. I. (1)	370.596	284.664	85.932	30,2%
Segon cicle E. I.	1.395.123	1.355.077	40.046	3,0%
E. primària	2.662.532	2.600.466	62.066	2,4%
E. Especial	30.225	29.448	777	2,6%
ESO	1.822.885	1.826.163	-3.278	-0,2%
Batxillerat	617.828	619.939	-2.111	-0,3%
Batxillerat (presencial)	578.741	582.549	-3.808	-0,7%
Batxillerat (a distància)	39.087	37.390	1.697	4,5%
Formació professional	520.800	510.907	9.893	1,9%
Cicles form. g. mitjà (presencial)	238.779	236.571	2.208	0,9%
Cicles form. g. superior (presencial)	218.760	215.234	3.526	1,6%
Cicles form. de FP a distància	14.904	12.598	2.306	18,3%
Programes de qualificació professional inicial	48.357	544	47.813	–
Programes de garantia social	(2)	45.960	-45.960	–

(1) Alumnat escolaritzat en centres autoritzats per les administracions educatives.

(2) L'alumnat residual de programes de garantia social iniciats en cursos anteriors s'ha comptabilitzat dins els programes de qualificació professional inicial.

L'alumnat per comunitat autònoma

Distribució percentual de l'alumnat en ensenyaments del règim general no universitaris per comunitat autònoma. Curs 2007-08

	Total	E. infantil	E. primària	E. especial	ESO	Batxillerat	Formació professional
Espanya	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Andalusia	19,8	17,3	20,5	17,4	21,6	19,7	18,8
Aragó	2,7	2,8	2,7	2,9	2,6	2,5	3,0
Astúries	1,7	1,5	1,7	1,7	1,8	2,0	2,3
Balears (Illes)	2,2	2,2	2,4	1,7	2,2	1,9	1,6
Canàries	4,6	3,7	4,8	4,6	4,8	5,2	5,2
Cantàbria	1,1	1,1	1,1	1,0	1,1	1,2	1,3
Castella i Lleó	4,8	4,1	4,7	4,0	5,0	6,2	6,0
Castella – La Manxa	4,6	3,9	4,9	3,8	5,0	4,6	4,0
Catalunya	16,0	18,6	15,5	23,1	14,8	13,8	16,1
Comunitat Valenciana	10,5	10,3	10,7	10,8	10,6	9,0	10,6
Extremadura	2,5	1,9	2,6	2,4	2,9	2,8	2,4
Galícia	5,1	4,5	4,8	3,4	5,2	6,2	6,7
Madrid	13,9	16,6	13,5	14,3	12,9	14,4	10,6
Múrcia	3,6	3,6	3,8	2,9	3,5	3,4	3,0
Navarra	1,3	1,5	1,4	1,4	1,2	1,2	1,4
País Basc	4,5	5,3	4,1	3,5	3,8	4,8	5,8
Rioja (La)	0,6	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6	0,7
Ceuta	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3
Melilla	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

L'alumnat per sexe

Distribució de l'alumnat matriculat per sexe. Curs 2006-2007

	% homes	% dones
E. primària i ESO	51,5	48,5
Batxillerat i formació professional	48,5	51,5
Batxillerat	45,3	54,7
Cicles formatius FP grau mitjà	53,1	46,9
Cicles formatius FP grau superior	48,7	51,3
Programes de garantia social	66,5	33,5

Les dones representen el 48,5% de l'alumnat dels ensenyaments obligatoris, menor que el dels homes, a causa de l'estructura de la població; aquesta situació s'inverteix en els ensenyaments postobligatoris, on la presència de la dona augmenta i representa el 51,5% de l'alumnat, especialment a causa del fet que té més pes en el batxillerat (54,7%).

L'alumnat per família professional

Alumnat matriculat en cicles formatius de FP per família professional i sexe. Curs 2006-2007

	Grau mitjà			Grau superior		
	Total	% Homes	% Dones	Total	% Homes	% Dones
TOTAL	232.653	53,5	46,5	212.802	49,3	50,7
Activitats agràries	4.351	83,6	16,4	3.527	76,8	23,2
Activitats físiques i esportives	3.819	66,7	33,3	7.570	68,3	31,7
Activitats marítimopesqueres	1.157	92,0	8,0	1.127	86,0	14,0
Administració	46.894	24,3	75,7	38.584	27,0	73,0
Arts gràfiques	2.529	61,8	38,2	1.591	54,3	45,7
Comerç i màrqueting	11.181	29,4	70,6	11.078	44,2	55,8
Comunicació, imatge i so	2.450	50,4	49,6	8.767	62,9	37,1
Edificació i obra civil	750	93,9	6,1	10.386	68,5	31,5
Electricitat i electrònica	29.929	97,7	2,3	19.408	93,7	6,3
Fabricació mecànica	10.303	97,2	2,8	5.638	90,6	9,4
Hostaleria i turisme	12.011	55,6	44,4	10.689	31,4	68,6
Imatge personal	16.618	2,9	97,1	4.201	3,1	96,9
Indústries alimentàries	1.151	53,3	46,7	801	47,2	52,8
Informàtica	15.772	85,6	14,4	23.085	81,0	19,0
Fusta i moble	2.814	94,5	5,5	461	88,9	11,1
Mantenim. i serveis a la producció	10.030	98,1	1,9	7.819	79,7	20,3
Mantenim. de vehicles autopropulsats	21.916	98,5	1,5	5.794	97,9	2,1
Química	2.437	37,0	63,0	4.802	43,6	56,4
Sanitat	31.345	9,8	90,2	24.129	20,5	79,5
Serveis socioculturals i a la comunitat	4.784	8,5	91,5	22.774	8,6	91,4
Tèxtil, confecció i pell	324	5,2	94,8	507	16,6	83,4
Vidre i ceràmica	88	47,7	52,3	64	62,5	37,5

Les famílies professionals d'«Administració» i «Sanitat» tenen la matrícula més nombrosa, tant en els cicles de grau mitjà (46.894 i 31.345 alumnes, respectivament) com en els cicles de grau superior (38.584 i 24.129 alumnes, respectivament). Després d'aquestes, apareixen «Electricitat» i «Electrònica» en grau mitjà (29.929 alumnes) i «Informàtica» en grau superior (23.085 alumnes).

La matrícula en els dos costats està igualada entre homes i dones, però hi ha grans diferències en la distribució per família professional. Les dones prefereixen «Administració» (35.500 dones en grau mitjà i 28.155 en grau superior) i «Sanitat» (28.261 dones en grau mitjà i 19.173 en grau superior), on són àmplia majoria, i els homes «Electricitat i electrònica» (29.238 homes en grau mitjà i 18.192 en grau superior), «Manteniment de vehicles autopropulsats» (21.587 homes en grau mitjà i 5.675 en grau superior) i «Informàtica» (13.500 homes en grau mitjà i 18.695 en grau superior), famílies on la matrícula femenina és reduïda.

L'alumnat estranger

Evolució de l'alumnat estranger

	Cursos			
	1997-98	2002-03	2006-07	2007-08 (1)
TOTAL	72.335	307.151	609.611	695.190
E. infantil / preescolar	12.260	60.042	104.207	118.007
E. primària	34.923	132.453	262.415	292.457
Educació especial	235	965	2.205	2.760
ESO	15.167	80.286	169.490	197.184
Batxillerats	6.711	12.099	25.120	27.181
Formació professional	2.855	10.467	29.549	34.616
Ensenyaments de règim especial	–	6.656	16.625	18.397
No consta ensenyament (ens. règ. general)	184	4.183	–	4.588

(1) Xifres avanç.

Per procedència geogràfica (distribució percentual)

	%
TOTAL	100,0
Europa	29,2
Àfrica	19,4
Amèrica del Nord	1,0
Amèrica Central	3,6
Amèrica del Sud	41,9
Àsia i Oceania	4,8

Per titularitat del centre i ensenyament (% sobre total d'alumnat)

	Total	Centres públics	Centres privats
TOTAL	9,4	11,5	5,1
E. infantil	7,2	9,3	3,4
E. primària	11,2	14,1	5,3
E. especial	9,4	11,3	7,1
ESO	10,8	13,2	6,0
Batxillerat	4,4	5,0	2,6
Formació prof.	6,8	6,9	6,4

L'alumnat estranger en ensenyaments no universitaris el curs 2007-2008 és de 695.190 alumnes, amb un augment respecte al curs anterior de 85.579 alumnes (+14,0%), cosa que representa, en el cas dels ensenyaments no universitaris de règim general, el 9,4% del seu alumnat.

Quant a la nacionalitat d'origen, continua destacant l'alumnat procedent de l'Amèrica del Sud i Central amb un 45,5% (Equador i Colòmbia fonamentalment), seguit de l'uropeu, amb un 29,2% (sobresurt Romania), i de l'originari de l'Àfrica, amb un 19,4% (majoritàriament del Marroc).

Perspectiva laboral

Situació des de la perspectiva de l'activitat laboral de l'alumnat que va finalitzar Cicles Formatius

	Graduats en CF de grau mitjà			Graduats en CF de grau superior		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
SIS MESOS DESPRÉS D'INICIAR EL PERÍODE 2001-2005						
Total persones	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Treballa	67,4	72,1	62,3	58,7	63,5	54,6
Busca feina	13,6	10,0	17,6	13,0	10,4	15,2
No treballa, no busca feina, no estudia dins el sistema educatiu	7,4	7,0	7,9	5,0	4,4	5,5
Estudia en el sistema educatiu (només)	11,5	11,0	12,2	23,3	21,7	24,6
EN ACABAR EL PERÍODE 2001-2005						
Total persones	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Treballa	82,3	84,8	79,6	75,8	76,5	75,1
Busca feina	9,1	6,5	12,0	8,7	7,2	10,0
No treballa, no busca feina, no estudia dins el sistema educatiu	3,1	3,0	3,2	3,1	2,5	3,5
Estudia en el sistema educatiu (només)	5,4	5,7	5,2	12,4	13,8	11,3

Font: Enquesta de Transició Educativoformativa i Inserció Laboral (ETEFIL). INE/MEC/MTAS

El 67,4% dels titulats en cicles formatius de grau mitjà el 2000-2001 treballava sis mesos després d'acabar, i s'incrementa fins a un 82,3% en acabar el període 2001-2005, moment en què un 9,1% buscava feina i un 5,4% continuava estudiant. En els cicles de grau superior treballava el 58,7% sis mesos després d'acabar, i hi destaca també que un 23,3% havia triat continuar estudiant; en acabar el període treballava un 75,8%, continuava estudiant un 12,4% i buscava feina un 8,7%.

Professorat

Evolució del professorat d'ensenyaments de règim general no universitaris (1)

	Cursos			
	1998-99	2003-04	2007-08 (2)	2008-09 (3)
TOTAL	509.282	568.852	635.983	659.590
Centres públics	376.052	416.996	465.879	486.477
Mestres	194.342	214.657	229.807	234.498
Professors de E. secundària	145.646	159.467	177.482	184.044
Professors tècnics de FP	17.017	23.524	22.443	22.558
Altres professorat (4)	19.047	19.348	36.147	45.377
Centres ensenyament concertat i privat	133.230	151.856	170.104	173.113

(1) Es considera el personal que exerceix la docència directa en els centres docents dins l'horari escolar.

(2) Xifres avanç amb distribució per cos del professorat públic estimada segons dades de plantilles pressupostàries.

(3) Xifres estimades.

(4) Inclou l'altre professorat que atén primer cicle d'educació infantil, professorat de religió i altres categories no recollides en els cossos docents esmentats.

El professorat d'educació no universitària en centres públics ha augmentat un 29,4% en els últims deu anys, mentre que l'alumnat corresponent només ho ha fet un +1,8% en el mateix període, fet que suposa una millora de la ràtio d'alumnes per professor. Es preveu que en aquest curs impartiran classe en l'ensenyament públic, concertat i privat un total de 659.590 professors, i això significa un augment de 23.607 (+3,7%) professors respecte al curs anterior.

CATALUNYA

Barcelona

c/ Frederic Mompou, 11
(Vila Olímpica)
08005 Barcelona
Tel.: 93 230 36 00
Fax: 93 221 26 00

Girona

Tel.: 972 40 17 33
Fax: 972 40 17 33

Lleida

Tel: 973 21 27 50
Fax: 973 21 27 50

Tarragona

Tel.: 977 33 34 40
Fax: 977 31 10 52

La manera pràctica d'aprendre

«No n'hi ha prou amb saber,
també s'ha d'aplicar.
No és suficient voler,
també s'ha de fer.»

J. W. Goethe

